

Sygn. akt I C 704/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 września 2015 r.

Sąd Rejonowy w Gliwicach Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR Kamilla Gos-Górska

Protokolant: Sabina Drewniak - Szczepek

po rozpoznaniu w dniu 9 września 2015 roku w Gliwicach

na rozprawie sprawy z powództwa (...) **Agencji Mieszkaniowej w W.**

przeciwko **Gminie G.**

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej Gminy G. na rzecz powódki (...) Agencji Mieszkaniowej w W. kwotę 1.087,60 zł (jeden tysiąc osiemdziesiąt siedem złotych i 60/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 4 maja 2015 roku do dnia zapłaty;
2. zasądza od pozwanej Gminy G. na rzecz powódki (...) Agencji Mieszkaniowej w W. kwotę 252 zł (dwieście pięćdziesiąt dwa złote) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSR Kamilla Gos-Górska

UZASADNIENIE

(...) Agencja Mieszkaniowa w W. wniosła o zasądzenie od pozwanej Gminy G. kwoty 1.087,60 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi za okres od dnia wniesienia pozwu (4 maja 2015 roku) do dnia zapłaty, a także o zasądzenie kosztów postępowania. W uzasadnieniu wskazała, że wyrokiem z dnia 29 kwietnia 2010 roku nakazano B. J. opuszczenie lokalu mieszkalnego numer (...) położonego w G. przy ulicy (...), stanowiącego własność powódki i wydanie go powódce. Jednocześnie w wyroku przyznano B. J. prawo do lokalu socjalnego i wstrzymano wykonanie wyroku eksmisyjnego do czasu złożenia pozwanemu przez Gminę G. oferty zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego. Pomimo wezwań, Gmina G. nie zaoferowała osobie uprawnionej lokalu socjalnego. Zaniechanie pozwanej wyrządziło powódce szkodę polegającą na utracie możliwości pobierania czynszu za wynajęcie lokalu, tym bardziej, że stale zajmujący lokal B. J. nie uiszcza na rzecz powódki żadnych opłat z tego tytułu, a poza tym nie wyraża woli opuszczenia lokalu. Z uwagi na krąg osób zainteresowanych wynajęciem lokalu, powódka posiadała możliwość uzyskania czynszu za lokal. Wysokość szkody odpowiada czynszowi do pobierania jakiego powódka uprawniona jest w oparciu o przepisy aktów prawa powszechnie obowiązującego i w oparciu o które oblicza wysokość tego czynszu. Wysokość szkody wynika z iloczynu metrażu lokalu, wysokości opłaty za metr² lokalu oraz okresu przez jaki pozwana pozostawała w zwłoce z zaoferowaniem eksmisyjnego lokalu socjalnego. Okres jakiego dotyczy żądanie powódki obejmuje czas od dnia 1 listopada 2014 roku do lutego 2015 roku włącznie. Dochodzona kwota obejmuje także odsetki od kwoty czynszu, które zostały obliczone według daty wezwań do zapłaty kierowanych do pozwanej.

W odpowiedzi na pozew (k. 108 – 109) pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania. Podniosła, że powódka nie wykazała, iż w spornym okresie lokal mieszkalny numer (...) stanowił jej własność,

albowiem przedłożony przez powódkę odpis księgi wieczystej dotyczy okresu wcześniejszego aniżeli okres, za który powódka dochodzi odszkodowania. Odpis ten może stanowić dowód na okoliczność tego, że powódka była właścicielem lokalu w okresie wcześniejszym niż data sporządzenia odpisu. Nadto pozwana zarzuciła, że powódka nie wykazała istnienia przesłanek odpowiedzialności pozwanej oraz wysokości szkody oraz że w spornym okresie lokal był faktycznie zajmowany przez osoby, którym przysługuje prawo do lokalu socjalnego, a tym samym, że nie mogła swobodnie nim dysponować.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Agencja Mieszkaniowa w W. jest właścicielem lokalu mieszkalnego numer (...) położonego w G. przy ulicy (...). Powierzchnia tego lokalu wynosi

35,36 m⁽²⁾. Lokal podlega administrowaniu Dyrektora Oddziału (...) (...)Agencji Mieszkaniowej w K.. W styczniu 2015 r. Wspólnota Mieszkaniowa B. 13 w G. skierowała do (...)Agencji Mieszkaniowej zawiadomienie o wysokości opłat obowiązujących od stycznia 2015 r. za poszczególne lokale w tej nieruchomości, w tym za lokal nr (...).

/okoliczności częściowo bezsporne, a ponadto: odpisy księgi wieczystej (...) (k. 17 – 25, 114 – 118), inwentaryzacja budynku przy ulicy (...) w G. (k. 32 – 38), zawiadomienie o wysokości opłat k. 73-74/

Wyrokiem z dnia 29 kwietnia 2010 Sąd Rejonowy w Gliwicach nakazał B. J. opuszczenie lokalu mieszkalnego numer (...) położonego w G. przy ulicy (...) i wydanie go (...) Agencji Mieszkaniowej w W. w stanie wolnym od osób i rzeczy, jednocześnie przyznając B. J. prawo do lokalu socjalnego i wstrzymując wykonanie wyroku nakazującego opróżnienie lokalu mieszkalnego do czasu złożenia uprawnionemu przez Gminę G. oferty zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego. Orzeczenie stało się prawomocne z dniem 22 czerwca 2010 roku.

/okoliczność bezsporna, a nadto dowód: wyrok z dnia 29 kwietnia 2010 roku (k. 26)/

Kolejnymi pismami kierowanymi do Gminy G., (...) Agencja Mieszkaniowa w W. – Oddział (...) w K. wzywała Gminę G. do przedłożenia eksmitowanemu oferty zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego.

/dowody: pismo powódki z dnia 21 stycznia 2014 roku (k. 27), pismo powódki z dnia 17 lutego 2015 roku (k. 49), pismo powódki z dnia 17 stycznia 2013 roku (k. 52), pismo powódki z dnia 2 lutego 2012 roku (k. 54), pismo powódki z dnia 10 maja 2011 roku (k. 55 – 58), pismo powódki z dnia 8 kwietnia 2011 roku (k. 59), pismo powódki z dnia 11 lutego 2011 roku (k. 61)/

W odpowiedzi, Gmina G. informowała o umieszczeniu B. J. na liście osób oczekujących na przydział takiego lokalu i braku wolnych lokali socjalnych.

/dowody: pismo pozwanej z dnia 3 marca 2014 roku (k. 50), pismo pozwanej z dnia 21 lutego 2013 roku (k. 51), pismo pozwanej z dnia 5 marca 2012 roku (k. 53), pismo pozwanej z dnia 18 marca 2011 roku (k. 60)/

Decyzją nr (...) z 26 czerwca 2014 r. w sprawie zmiany wysokości opłat za używanie lokali mieszkalnych Dyrektor Oddziału (...) w K. ustalił i wprowadził z dniem 1 sierpnia 2014 r. dla zasobu administrowanego przez Oddział (...) w K. miesięczną opłatę za używanie 1 m² powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego w wysokości 7,54 zł dla lokali położonych w budynku przy ul. (...) w G., obejmującą miesięczny koszt utrzymania 1 m² i opłatę miesięczną wnoszoną do wspólnoty wynikającą z uchwały wspólnoty mieszkaniowej. Opłaty czynszowe za lokal mieszkalny numer (...) położony w G. przy ulicy (...) w okresie od 1 listopada 2014 roku do 28 lutego 2015 roku wynosiły 266,61 zł za miesiąc (35,36 m² powierzchni lokalu x 7,54 zł/m²).

/dowody: wyliczenie odszkodowania (k. 40), decyzja z dnia 26 czerwca 2014 roku (k. 62 – 63)/

Pismami kierowanymi w kolejnych miesiącach do Gminy G. (...) Agencja Mieszkaniowa w W. wzywała do zapłaty kwot stanowiących odszkodowanie za niedostarczenie lokalu socjalnego dla B. J. (w tym opłaty za używanie lokalu i opłat pośrednich za media), a to:

- 1) kwoty 419,72 zł za miesiąc listopad 2014 roku, z zobowiązaniem do zapłaty w terminie 7 dni od daty doręczenia pisma (doręczono w dniu 26 listopada 2014 roku);
- 2) kwoty 419,72 zł za miesiąc grudzień 2014 roku, z zobowiązaniem do zapłaty w terminie 7 dni od daty doręczenia pisma (doręczono w dniu 15 grudnia 2014 roku);
- 3) kwoty 419,72 zł za miesiąc styczeń 2015 roku, z zobowiązaniem do zapłaty w terminie 7 dni od daty doręczenia pisma (doręczono w dniu 22 stycznia 2015 roku);
- 4) kwoty 420,26 zł za miesiącluty 2015 roku, z zobowiązaniem do zapłaty w terminie 7 dni od daty doręczenia pisma.

Skapitalizowana suma odsetek za okres od upływu 14 dni od doręczenia pism do dnia 16 kwietnia 2015 roku od kwot 266,61 zł wynosi łącznie 21,16 zł.

/dowody: wyliczenie odszkodowania (k. 40), pismo powódki z dnia 9 marca 2015 roku wraz z załącznikiem (k. 41 – 42), pismo powódki z dnia 15 stycznia 2015 roku wraz z załącznikiem i dowodem doręczenia (k. 43 – 44), pismo powódki z dnia 9 grudnia 2014 roku wraz z załącznikiem i dowodem doręczenia (k. 45 – 46), pismo powódki z dnia 20 listopada 2014 roku wraz z załącznikiem i dowodem doręczenia (k. 47 – 48)/

B. J. nadal zamieszkuje w lokalu przy ulicy (...) w G. i od wielu lat – jeszcze przed orzeczeniem eksmisji – nie uiszcza na rzecz (...) Agencji Mieszkaniowej żadnych należności związanych z zajmowaniem lokalu. Lokal, który zajmuje nie został sprzedany, nie zmienił się właściciel.

/dowody: wywiad środowiskowy (k. 28), zaświadczenie (k. 29), kartoteka finansowa (k. 83 – 86), zeznania świadka A. A. (k. 119), zeznania świadka B. J. (k. 119v)/

Na dzień 28 lutego 2015 roku w G. na wydanie decyzji o przydziale kwatery albo innego lokalu mieszkalnego oczekiwało 13 żołnierzy w służbie stałej posiadających rodziny oraz 17 żołnierzy nieposiadających rodzin, a także 58 żołnierzy w służbie kontraktowej posiadających rodziny oraz 375 żołnierzy nieposiadających rodzin.

/dowód: zaświadczenie (k. 39)/

Powyższy stan faktyczny częściowo posiadał charakter bezsporny, a w pozostałym zakresie Sąd ustalił go w oparciu o wymienione wyżej dokumenty oraz zeznania świadków.

Sąd uznał za wiarygodne dokumenty przedłożone przez powódkę. Sąd oparł się w tym na dokumentach urzędowych w postaci decyzji wydanej przez Dyrektora Oddziału (...). Dowody te korzystają z domniemania zgodności ich treści ze stanem faktycznym, stosownie do art. 244 k.p.c., wydający je podmiot jest do tego upoważniony na podstawie przepisów ustawy z dnia 22 czerwca 1995r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Moc dowodu w sprawie Sąd przydał również zeznaniom świadków A. A. i B. J. w tej części, która była istotna z punktu widzenia przedmiotu niniejszego postępowania. Zeznania te Sąd ocenił jako wiarygodne, ich treść korelowała z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie.

Sąd dopuścił z urzędu dowód z aktualnego odpisu księgi wieczystej z uwagi na okoliczność, że pozwana twierdziła, iż złożony do akt odpis księgi okoliczność tę może dowodzić tylko na datę sprzed wydania odpisu (kwiecień 2014 r.). Jednocześnie pozwana nie sformułowała żadnych konkretnych zarzutów dla których miałaby twierdzić, iż stan

ten się zmienił w przeciągu kilku miesięcy, w szczególności wobec wykazania przez powódkę, że lokal ten nadal zajmowany jest przez osobę, której to właśnie pozwana nie zapewniła prawa do lokalu socjalnego, co zdaje się znacznie ograniczać możliwość zadysponowania lokalem przez powódkę. Mając na uwadze, że żądanie powódki dotyczy świadczeń okresowych, pozwana bez względu na datę odpisu księgi mogłaby kwestionować prawa powódki do lokalu w każdej pozostałej dacie. Jednocześnie słuchani na rozprawie świadkowie, w tym sam zajmujący lokal, wskazywali że nie doszło do zmiany właściciela lokalu, że nadal jest nim WAM, co wydaje się czynić tę okoliczność – pomimo możliwości jej wykazania jedynie odpisem księgi wieczystej – bardzo prawdopodobną. Powódka przedstawiła także korespondencję, z której wynika, że otrzymywała od Zarządcy Wspólnoty Mieszkaniowej rozliczenie kosztów zarządu nieruchomością wspólną i noty księgowo właśnie za 2015 r., w tym zawiadomienie o wysokości opłat za lokal przy ul. (...) w G. należnych od stycznia 2015 r. Również ze złożonej do akt korespondencji stron wynika, że pozwana nigdy nie kwestionowała praw powódki do lokalu, w szczególności brak dowodów, aby w odpowiedzi na wezwania do zapłaty zarzut taki podnosiła i mając na uwadze całokształt tych okoliczności, Sąd dopuścił dowód z odpisu aktualnego księgi wieczystej w oparciu o art. 232 zd. 2 k.p.c.

Na rozprawie w dniu 9 września 2015 r. Sąd pominął dowód z zeznań świadka J. A. wobec niemożności jego przeprowadzenia (śmierć świadka).

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało uwzględnieniu w całości.

W przedmiotowej sprawie powódka dochodziła zapłaty tytułem odszkodowania za zaniechanie przez pozwaną wykonania obowiązku przewidzianego w art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (j.t. Dz. U. z 2005 r., nr 31, poz. 266 ze zm., dalej: u.o.p.l.), tj. za niedostarczenie lokalu socjalnego B. J., któremu takie uprawnienie przyznano wyrokiem Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 29 kwietnia 2010 roku, wydanym w sprawie o sygnaturze I C 827/09. Żądanie odszkodowania dotyczyło okresu od dnia 1 listopada 2014 roku do dnia 28 lutego 2015 roku włącznie.

Zgodnie z treścią przepisu art. 18 ust. 1 u.o.p.l. osoby zajmujące lokal bez tytułu prawnego są obowiązane do dnia opróżnienia lokalu co miesiąc uiszczać odszkodowanie. Ustęp 3 tego przepisu stanowi, że osoby uprawnione do lokalu zamiennego albo socjalnego, jeżeli sąd orzekł o wstrzymaniu wykonania opróżnienia lokalu do czasu dostarczenia im takiego lokalu, opłacają odszkodowanie w wysokości czynszu albo innych opłat za używanie lokalu, jakie byłyby obowiązane opłacać, gdyby stosunek prawny nie wygasł. Natomiast zgodnie z ustępem 5, jeżeli gmina nie dostarczyła lokalu socjalnego osobie uprawnionej do niego z mocy wyroku, właścicielowi przysługuje roszczenie odszkodowawcze do gminy, na podstawie art. 417 k.c.

Przepis art. 417 § 1 k.c. stanowi, iż za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę

z mocy prawa. Jak zauważył Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 7 grudnia 2007 roku w sprawie o sygnaturze III CZP 121/07, odpowiedzialność gminy i dłużnika na podstawie art. 18 ustawy o ochronie praw lokatorów ma charakter odpowiedzialności in solidum. Oznacza to, że odpowiedzialność Gminy nie ma charakteru odpowiedzialności subsydiarnej (tak m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2008 roku, V CSK 31/08). Nadto, w judykaturze

i doktrynie przeważa pogląd, iż strata właściciela lokalu spowodowana nieuiszczaniem przez lokatora opłat za używanie lokalu mieszkalnego pozostaje w normalnym związku przyczynowym z zaniechaniem wypełnienia przez gminę obowiązku dostarczenia takiej osobie lokalu socjalnego. Sąd Najwyższy opowiedział się wyraźnie za zasadą pełnego odszkodowania należnego od gminy w przypadku niewykonania przez nią obowiązku dostarczenia lokalu socjalnego (tak: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2008 roku, V CSK 31/08, LEX nr 457701; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2010 roku, II CSK 323/09, niepubl.). Sąd orzekający pogląd ten

podziela. Ocena zakresu szkody pozostającej w normalnym związku przyczynowym ze zdarzeniem stanowiącym źródło szkody powinna opierać się na porównaniu stanu majątku poszkodowanego istniejącego po wystąpieniu zdarzenia wyrządzającego szkodę, z możliwym stanem tego majątku w przypadku, gdyby zdarzenie to nie wystąpiło, z uwzględnieniem warunku, czy stan ten jest typowym, zazwyczaj występującym następstwem zdarzenia wyrządzającego szkodę.

Powódka podnosiła, iż odpowiedzialność pozwanej wynika z faktu braku dostarczenia lokalu socjalnego B. J., który nie uiszczał odszkodowania za zajmowanie lokalu. Pozwana, wnosząc o oddalenie powództwa, zakwestionowała zarówno przysługiwanie powódce prawa własności lokalu zajmowanego przez eksmitowanego, jak i wykazanie przesłanek odpowiedzialności pozwanej za poniesioną przez powódkę szkodę oraz fakt zamieszkiwania uprawionego do lokalu socjalnego w lokalu powódki w okresie objętym pozwem.

Odnosząc się do zarzutu braku wykazania przez powódkę przysługiwania jej własności lokalu mieszkalnego numer (...), zgromadzony materiał dowodowy, szczegółowo omówiony powyżej i z przyczyn tam omówionych, pozwolił na pozytywne ustalenie tej okoliczności.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe nie pozostawiło wątpliwości także co do tego, że powódka wykazała istnienie wszystkich przesłanek odpowiedzialności pozwanej za poniesioną przez powódkę szkodę. Pozwana w spornym okresie nie dostarczyła eksmitowanemu lokalu socjalnego, a więc dopuściła się zaniechania przy wykonywaniu władzy publicznej, co spowodowało poniesienie przez powódkę szkody, przy czym powódka wykazała, że posiadała możliwość wynajęcia lokalu innym osobom (lista żołnierzy uprawnionych do otrzymania lokalu mieszkalnego). Z kolei wysokość należnego odszkodowania została ustalona jako iloczyn stawki opłaty czynszowej ustalonej w decyzji Dyrektora Oddziału (...) w K. posiadającego uprawnienia do określenia tej stawki oraz metrażu lokalu zajmowanego przez eksmitowanego. Powódka wykazała także istnienie adekwatnego związku przyczynowego między zaniechaniem pozwanej a poniesioną przez powódkę szkodą – gdyby bowiem pozwana wywiązała się z obciążającego ją obowiązku dostarczenia lokalu socjalnego, powódka mogłaby wynająć lokal zajmowany przez B. J. jednemu z oczekujących na taki przydział żołnierzy i pobierać należne opłaty. Odnosząc się do wysokości szkody należy ponadto wskazać, że na jej sumę składały się także wyliczone przez powódkę odsetki za zwłokę w zapłacie równowartości odszkodowania za niedostarczenie przez pozwaną lokalu socjalnego. Ich wysokość wynikała z okresów rozpoczynających się po terminie płatności określonym w wezwaniach do zapłaty doręczanych w odstępach miesięcznych pozwanej.

Również okoliczność zajmowania lokalu mieszkalnego numer (...) przez B. J. w spornym okresie, jak też brak regulowania przez niego jakichkolwiek opłat na rzecz powódki (jako właściciela lokalu zobowiązanego z kolei do ich uiszczenia na rzecz wspólnoty mieszkaniowej), znalazły odzwierciedlenie w kartotece finansowej powódki oraz zeznaniach złożonych przez B. J.. Świadek zeznał, iż stale zamieszkuje w spornym lokalu i nie uiszcza żadnych opłat z tego tytułu. Fakt zamieszkiwania w lokalu przez eksmitowanego potwierdziła także jego sąsiadka – świadek A. A..

W konsekwencji powyższych ustaleń, fakt zajmowania przez B. J., stanowiącego własność powódki lokalu mieszkalnego oraz brak regulowania przez niego jakichkolwiek opłat związanych z korzystaniem z tego lokalu spowodował poniesienie przez powódkę szkody w wysokości odpowiadającej wysokości opłat jakie winna otrzymywać od osoby zajmującej lokal. Sytuacja ta odpowiada warunkom wyrażonym w przepisie art. 417 § 1 k.c. Szkada w niniejszym postępowaniu obejmuje to co powódka posiadałaby w swoim majątku gdyby pozwana wypełniła swój obowiązek, tj. złożyła ofertę najmu lokalu socjalnego celem zmiany miejsca zamieszkania osoby zajmującej lokal powódki.

Mając na uwadze powyższe, Sąd uznał, iż w sprawie zostały spełnione przesłanki ustalenia odpowiedzialności pozwanej za szkodę wyrządzoną powódce zaniechaniem pozwanej zaoferowania B. J. lokalu socjalnego. Wysokość szkody określono zgodnie

z żądaniem pozwu, jako opłatę należnego czynszu za zajmowanie lokalu za okres 4 miesięcy, która wynosiła łącznie 1.066,44 zł (4 x 35,36 m² powierzchni lokalu x 7,54 zł/m²), powiększoną o należne odsetki ustawowe, skapitalizowane przez powódkę.

Powódka domagała się zasądzenia również dalszych odsetek ustawowych od należności głównej (kwoty należności głównej i skapitalizowanych odsetek) od dnia wniesienia pozwu.

Z uwagi na brak przepisu określającego termin, w którym gmina winna spełnić obowiązek zapłaty na rzecz właściciela odszkodowania z tytułu niedostarczenia lokalu socjalnego, w kwestii odsetek zastosowanie znajduje art. 455 k.c. a podstawę prawną ich dochodzenia stanowi art. 481 § 1 k.c. Zgodnie z brzmieniem pierwszego z powołanych przepisów, jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Prawo do naliczania odsetek przysługiwało powódce zatem od upływu terminów zakreślonych na spełnienie świadczenia każdorazowo w kierowanym wezwaniu do zapłaty. Dochodzona z tego tytułu kwota odsetek odpowiada okresom liczonemu od dat niepoprzedzających terminów w jakich pozwana pozostawała w opóźnieniu. Żądanie dalszych odsetek od łącznej kwoty należności głównej i skapitalizowanych odsetek od daty wniesienia pozwu znajduje z kolei swoją podstawę prawną w treści art. 482 § 1 k.c. Z tych też względów Sąd orzekł jak w punkcie 1. sentencji orzeczenia.

O kosztach postępowania (punkt 2. sentencji wyroku) Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., obciążając nimi – zgodnie z wynikiem procesu – stronę pozwaną. Na zasądzoną kwotę złożyła się opłata od pozwu 55 zł, wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 180 zł i opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.

SSR Kamilla Gos – Górska